

SOILA- koordinaatio järjestää

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Lastensuojelun
jälkihuolto
muutostuulissa
10.4.2024

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos
10.4.2024

SOILA – Sosiaaliset
innovaatiot
lastensuojelussa –
koordinaatiohanke
thl.fi/soila

**Euroopan unionin
osarahoittama**

SOILA-koordinaatio

S O I L A

**SOSIAALISET INNOVAATIO
LASTENSUOJELUSSA**

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen ohjelmakokonaisuus 2023-

SOILA – Sosiaaliset innovaatiot lastensuojelussa – koordinaatiohanke tukee Turvaverkkoja Nuorten tulevaisuuteen toimintalinjan toteutusta 2/2023-1/2026 (+optio 2 v).

Koordinaation päätoteuttajana THL, osatoteuttajina Pesäpuu ry ja Lastensuojelun keskusliitto.

"Valtakunnallinen koordinaatiohanke ja alueiden rahoittamat hankkeet muodostavat yhdessä kehittämisen kokonaisuuden, jossa ohjelmakauden päättyessä on saatu uudistettua suomalaista lastensuojelua entistä paremmaksi ja niin sosiaalisesti kuin taloudellisestikin kestävämmäksi."

10.4.2024

30 M€
koordinaatio
4 M€ ja
alueet
26 M€

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi, 2021–2027 – EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma → ESR+ valtakunnallinen teema osallisuus → Sosiaalisten innovaatioiden Suomi TL 5 → Erytistavoite 5.1 Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen

thl.fi/soila

SOILA-koordinaatio

SOILAssa
10
työntekijän
monialainen
joukko

Uudistamme lastensuojelua

NELJÄ STRATEGISTA TEEMAA

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen ESR+ TL 5.1 -hankekauden strategiset teemat ovat:

1

12-17-vuotiaiden lasten **sijoitusten määrän vähentäminen** laadukkailla ja vaikuttavilla, lasten ja perheiden arjen tarpeisiin vastaavilla lastensuojelun avohuollon tukitoimilla, työmenetelmillä ja palveluilla.

2

Koko perheen ja erityisesti **vanhemmuuden tukeminen huostaanottotilanteessa**, huostaanoton aikana ja sitä purettaessa sekä muissa siirtymävaiheissa, jotta perheen vuorovaikutussuhteet ja toimintavalmiudet vahvistuisivat eikä kukaan jäisi yksin.

3

Jälkihuollon uudistaminen monialaiseksi aikuistumisen tueksi, jotta kaikilla nuorilla olisi valmiudet pärjätä itsenäisesti ja edetä tavoitteidensa suuntaisesti koulutukseen ja työelämään.

4

Lastensuojelun sijaishuollon palvelujen ja muun palvelujärjestelmän systemaattisen yhteistyön kehittäminen ja uudistaminen siten, että palvelujärjestelmä kykenee vaikuttavasti ja pitkäjänteisesti vastaamaan **sijaishuollossa olevien lasten mielenterveys- ja päihdeongelmiin**.

SOILA

SOSIAALISET INNOVAATIOT
LASTENSUOJELUSSA

10.4.2024

SOILA-koordinaatio

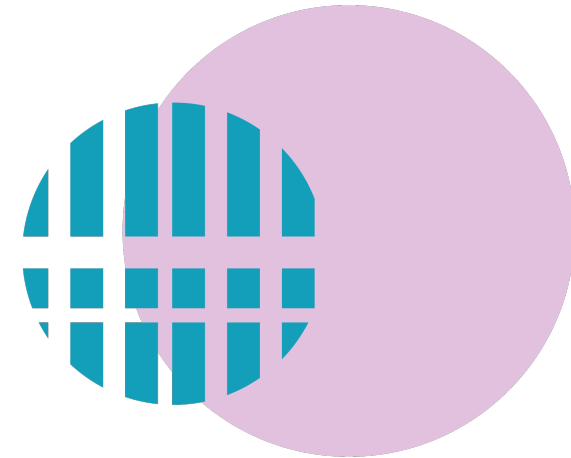

Euroopan unionin
osarahoittama

Tavoitteena on

- tukea lastensuojelun asiakkaana olevien sekä sijoitettujen lasten ja nuorten elämäntilannetta ja pärjäämistä: avo-, sijais- ja jälkihuolto.
- kehittää lasten ja nuorten tarpeista lähteviä, helposti saavutettavia tukitoimia ja palveluita, joita tuotetaan paikallisesti monitoimijaverkostoissa lapsia ja nuoria kuunnellen.
- rakentaa paikallisesti uusia ja helposti saavutettavia palvelukokonaisuuksia;
- täydentää innovatiivisesti jo olemassa olevaa tukea & palveluja.
  - Mahdollista täydentää viranomaistoiminnan tuottamia lastensuojelua tukevia palveluja ja rakentaa paikallisesti saavutettavia palvelukokonaisuuksia

ESR TL 51. on oikea rahoitusinstrumentti, jos hankeideassasi lapsi, nuori tai perhe on jo lastensuojelun tarpeessa.

Yhteiskehitetään yhdessä lasten, nuorten ja perheiden kanssa. Otetaan mukaan tarvittavat toimijat käytännön ammattilaisista johtoon sekä alueen ekosysteemistä keskeiset sidosryhmät

Turvallisempien tapahtumien periaatteet

- Huolehdi osaltasi, että keskustelussa kaikki saavat mahdollisuuden puhua ja tulla kuulluiksi.
- Yritä käyttää kieltä, joka on ymmärrettävää kaikille osallistujille.
- Kunnioita toisen kokemusta ja itsemäärättelyä. Älä yleistä omaa kokemustasi muita koskevaksi tai tee oletuksia toisten kokemuksista, elämäntilanteesta tai identiteetistä.
- Älä häiritse ketään sanallisesti, koskemalla tai tuijottamalla.
- Älä puhu hyökkäävästi tai käytä henkilöön käyviä puheenvuoroja paikalla olevia tai tilaisuudesta poissaolevia kohtaan.
- Muuta käytöstäsi, jos toinen sitä pyytää.

10.4.2024 Lastensuojelun jälkihuolto muutostuulissa

- 13.00–13.10 Tilaisuuden avaus, Susanna Kalliola, erityisasiantuntija, THL
- 13.10–14.00 Lastensuojelun jälkihuolto ja lastensuojelun ikärajan lasku 25 ikävuodesta 23 ikävuoteen. Tanja Hirschovits-Gerz, hankepäällikkö ja Susanna Kalliola, erityisasiantuntija ja erikoistutkija Mirja Määttä, THL
- Lastensuojelun jälkihuollosta kootusti
- Osallistujien näkemyksiä jälkihuollosta ja yhdessä reflektointia.
- 14.00–14.10 Tauko
- 14.10–14.20 Elämäni jälkihuollon ikärajan muuttuessa - muuttuvien rakenteiden vaikutus yksilön näkökulmasta. Kokemustaustaiset asiantuntijat dialogissa.

14.20–15.00 Lastensuojelun jälkihuolto muutostuulissa – kuinka turvata laadukas tuki ja palvelut nuorille? Teemadialogi.

- Terhi Laine, johtaja, Diakonissalaitos
- Sonja Soini, johtava sosiaalityöntekijä, Länsi-uudenmaan hyvinvointialue, itäinen tiimi
- Kokemustaustainen asiantuntija, vanhempi
- Kokemustaustainen asiantuntija, nuori

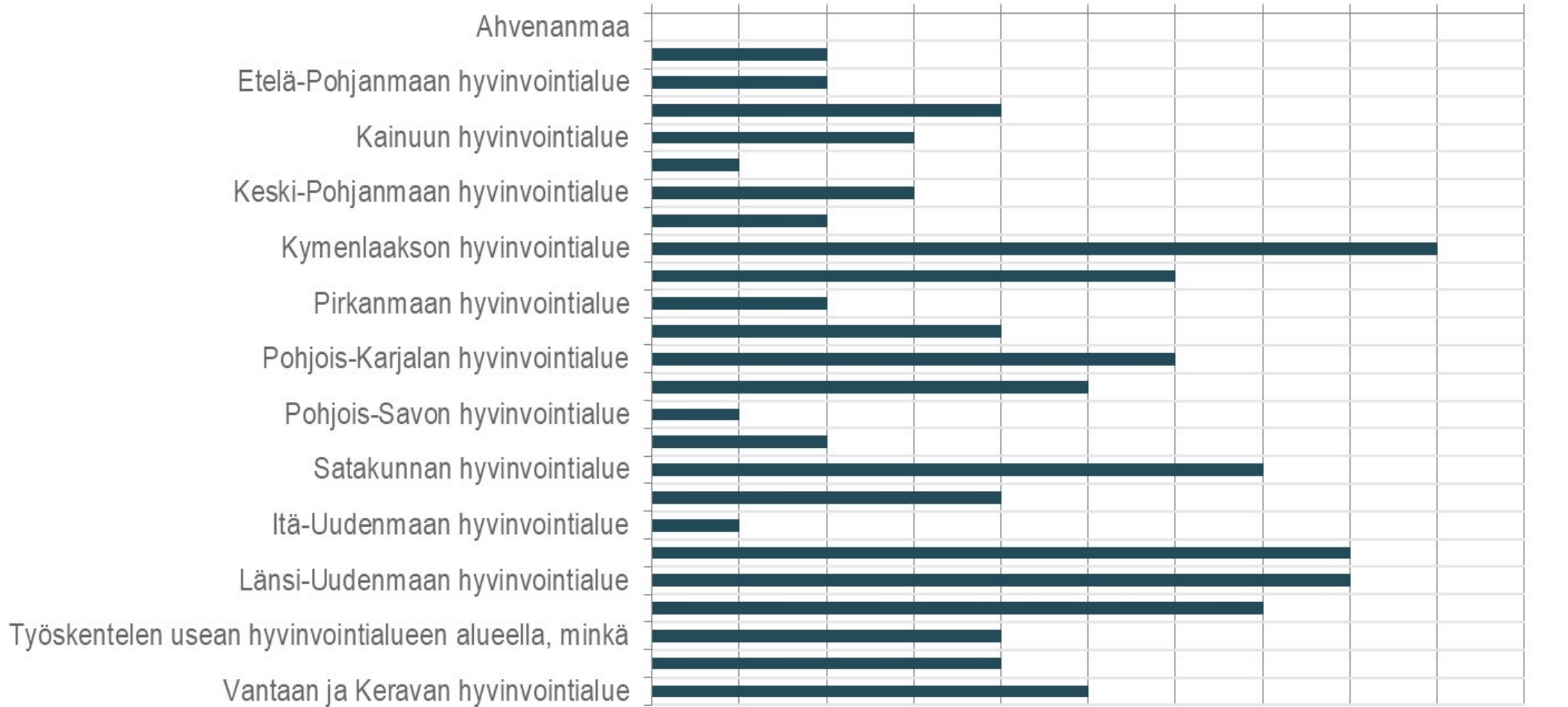
15.00–15.20 Ratkaisuehdotuksista käytäntöön. Yhteistä työskentelyä

15.20–15.30 Päätössanat. Susanna Kalliola, erityisasiantuntija, THL

Osallistujat 10.4.2024, ilmoittautuneita yhteensä 158

N=145

10.4.2024

SOILA-koordinaatio

Osallistujat edustavat (n=150)

- Sosiaaliohjaajia
- Sosiaalityöntekijöitä
- Erityisohjaajia
- Johtavia sosiaalityöntekijöitä
- Palvelupäälliköitä, /johtajia
- Yksikön johtajia, nuorisokodin johtaja
- Erikoissuunnittelijoita, koordinaattoreita, kehittämissuunnittelijoita,
- Erityisasiantuntijoita
- Tutkijoita, lehtoreita
- Ylitarkastaja
- Perhehoitajia
- Etsivän nuorisotyön edustaja
- Kokemusasiantuntijoita
- Opiskelijoita

Kysymykset ilmoittautumislomakkeessa

- 1) Lastensuojelun jälkihuollon ikärajaa laskettiin 25 ikävuodesta 23 ikävuoteen. Millaisia kielteisiä vaikutuksia arvioit muutoksella olevan?
- 2) Lastensuojelun jälkihuollon ikärajaa laskettiin 25 ikävuodesta 23 ikävuoteen. Millaisia myönteisiä vaikutuksia arvioit muutoksella olevan?
- 3) Ikärajan laskettua, mikä on tärkeintä mistä jälkihuollon palveluissa on pidettävä kiinni?
- 4) Jaa hyvä esimerkki lastensuojelun sosiaalisesta innovaatiosta tai hyvästä käytännöstä
- 5) Kerro esimerkki lastensuojelun haasteesta, johon toivot innovatiivista ratkaisua

Miksi jälkihuolto on muutostuulissa?

Tanja Hirschovits-Gerz, hankepäällikkö, SOILA-
koordinaatio, THL

Lastensuojelun jälkihuoltoa koskevat lakimuutokset ja uudistuspyrkimykset

Lastensuojelun jälkihuoltoon on alettu kiinnittää huomiota palvelumuotona viimeisten vuosien aikana.

- [Lastensuojelun jälkihuollon uudistamistyöryhmän loppuraportti: Lastensuojelun jälkihuollon uudistamistyöryhmä. STM Raportteja 43/2019](#)
- [Itsenäistymistä ja hyvinvointia tukeva jälkihuolto ja nuorten aikuisten sosiaalityön mallinnus: Osana lastensuojelun VIP-nuoren palvelupolkua. \(2020\)](#)

Toimiva lastensuojelu -työryhmä ehdotti selvitysraportissaan vuonna 2013 (STM:n selvityksiä 2013/19) lastensuojelun jälkihuollon ikärajan nostoa 25 ikävuoteen. Samaan päätökseen ovat tulleet asiantuntijat kautta linjan tutkimuksissaan, selvityksissään, ehdotuksissaan ja mallinuksissaan (STM 2019; Kananoja & Ruuskanen, Yliruka ym. 2020, Pasanen ym. 2023, Saari ym. 2020; Araneva 2022).

Lastensuojelun jälkihuoltoa koskevaa ikärajaa nostettiin 21 ikävuodesta 25 ikävuoteen 1/2020-

10.4.2024

Perusteluja mm.

Julkisen vanhemman roolin vahvistaminen aikuistumisen tukena, kun nuorella tarve:

- Saada tukea pidempään, pitkäjänteisesti, subjektiivisesti.
- Rinnalla kulkien
- Arjen taidot eivät riittävä
- Tukea taloudellisesti
- Saada koordinoitusti tarvitsemiaan palveluita
- Turvaa ja tukea opiskelujen ja työelämään siirtymiseen
- Tukea vanhemmuuteen

Sijoitetut lapset erityinen ryhmä!

SOILA-koordinaatio

12

Lastensuojelun jälkihuollon tilannekuva ja kehittämisen kausi 1/2

- Yhdessä aikuisuuteen – Elämässä Eteenpäin –hanke 1/2020–5/2023.
www.thl.fi/yee Valtakunnallinen, tilannekuva, suosituksia, ohjeita, mallinnuksia
  - [Hirschovits-Gerz, Tanja & Heino, Tarja & Laine, Terhi & Weckroth Niina \(toim.\) \(2023\) Kohti laadukasta aikuistumisen tukea. Yhdessä aikuisuuteen – Elämässä eteenpäin -hankkeen loppuraportti](#)
  - [Inkinen, Helena & Lorentz, Roosa & Nortamo, Fanny \(2023\) Osallisuuden edellytykset ja niiden toteutuminen Yhdessä aikuisuuteen – Elämässä eteenpäin –hankkeessa](#)
  - [Tanja Hirschovits-Gerz, Niina Weckroth & Tarja Heino \(toim.\) \(2022\). Ikkuna aikuistumiseen : Selvitys lastensuojelun jälkihuollon ja ilman huoltajaa maahan alaikäisenä tulleiden nuorten tuesta ja palveluista THL:n raportti 002/2022 \(Julkari\)](#)
- Muita kehittämistoimia ja suosituksia
  - [Lastensuojelun jälkihuollon polku, Kuntaliitto \(2021\). Mallinnus! HYTE vrt sote](#)
  - [Ei taikatemppuja vaan tukea - Kokemusasiantuntijoiden suositukset lastensuojelun jälkihuollon kehittämiseksi, Lastensuojelun Keskusliitto \(2022\)](#)
  - [Politiikkasuositus: Lastensuojelun jälkihuollon asiakkaat tarvitsevat kokonaisvaltaista tukea, Lastensuojelun Keskusliitto \(2022\)](#)

Lastensuojelun jälkihuollon tilannekuva ja kehittämisen kausi 2/2

- [Aikuistuvan nuoren tukeminen laadukkain jälkihuoltopalveluin \(Savonia\) \(2022 - 2023\)](#)
  - Kehittämistyötä, laatusuosituksia. Jälkihuolto Savossa.
- [Hyvää jälkeä -hanke \(Tampereen yliopisto\) \(2022-2023\)](#)
  - Tutkimusta! Nuoret kaipaavat pysyviä ihmissuhteita!
  - TikTok
  - Poliitikkasuosituksset
- [JälkiVerkko -projekti \(Jyväskylän ammattikorkeakoulu\)](#)
  - Lastensuojelun jälkihuolto Keski-Suomessa
- Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen ESR+ TL 5.1. kauden rahoitusta kohdennetaan myös jälkihuollon uudistamiseen vuosina 2024-2027.
- Kestävän kasvun ohjelmassa (RRP) myös rahoitetaan jälkihuollon kehittämistä.

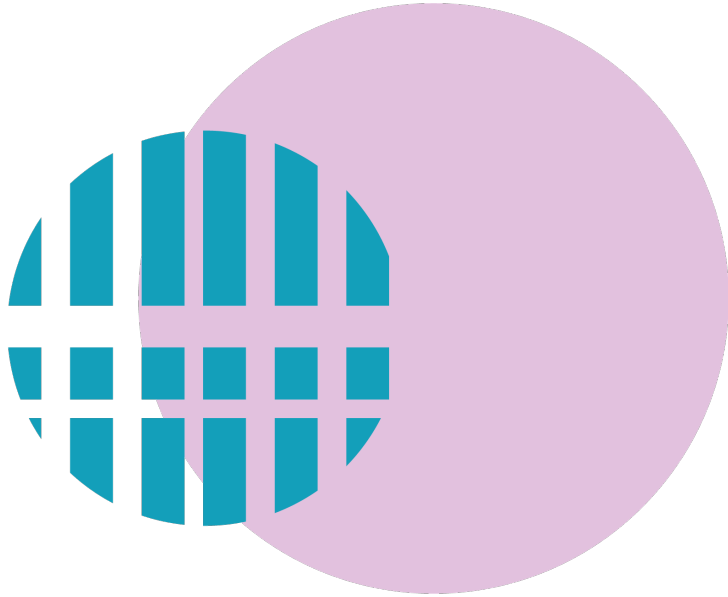

Lastensuojelun
jälkihuolto
koskevaa ikärajaa
Laskettiin 25
ikävuodesta 23
ikävuoteen 1/2024.
(siirtymä ad
6/2024)

Perustelut:
VM:n mukaan
jälkihuollon ikärajan
laskulla säästetään mm.
vuonna 2024 12
miljoonaa euroa ja
tulevina vuosina
enemmän.

Kustannuksista

- Tavoiteltuja kustannussäästöjä on vaikea saavuttaa nykyisten laskelmien ja nuorista saatavilla olevan tiedon sekä palvelujen käytöstä saatavilla olevan tutkimustiedon perusteella.
- Kustannusvaikutuksia arvioitaessa on syytä ottaa huomioon, että jälkihuollon sisällön on aina oltava jälkihuollossa olevan lapsen tai nuoren yksilöllisiä tarpeita vastaava (LSL 76 § 1 mom), jolloin osa pärjää kevyellä tuella ja peruspalveluilla ja osa nuorista tarvitsee vahvaa rinnalla kulkevaa ja monialaista tukea.

Ikärajan lasku ei tuota suoraa säästöä

Lastensuojelulain mukaisen jälkihuollon ikärajan laskeminen ei tuota säästöjä, jos lastensuojelulain mukaisen jälkihuollon asiakkaat on tarkoitus siirtää aikuissosiaalityöhön.

- Etenkin nopeat leikkaukset ikärajaan ja heikko siirtymä muihin palveluihin syrjäyttää nuoria, kun aikuistumisen tuen palvelukokonaisuutta ei Suomessa ole muodostettu eikä näillä nuorilla ole turvallisia aikuisia kannattelemassa aikuisuuteen.
- SH-laissa nuoreksi määritellään alle 25-vuotiaat (syntyy uusia riskialttiita siirtymiä palvelusta toiseen ts. sijaishuolto-jälkihuolto-nuorten aikuisten palvelut-aikuisten palvelut).
- Nuorten hakeutuminen viiveellä eri palveluiden piiriin voi aiheuttaa myös häiriökysyntää ja kustannusten nousua toisaalla palvelujärjestelmässä.
- Syrjäytyminen aiheuttaa pahimmillaan pitkäaikaisia ja suuria kustannuksia, etenkin, jos nuori ei kiinnity opintoihin, työelämään ja vanhemmuuteen. Jälkihuolto voi parhaimmillaan tehostaa muiden nuoren tarvitsemien palveluiden saamista ja vähentää palveluiden häiriökysyntää.
- Tietoa ei ole saatavilla, onko siirtymää tapahtunut työikäisten sosiaalipalveluiden puolelta lastensuojeluun.

Kustannukset eivät nouse suhteessa asiakasmäärään, sillä osalla tuen tarve vähenee iän myötä ja tarpeet muuttuvat.

10.4.2024

SOIJA Koordinaattori

Aikuistumisen tuen palvelut ovat sirpaleisia

- Aikuistumisen tuen palvelukokonaisuutta ja ketjuja ei ole vielä olemassa, vaan palvelut toimivat nykyisellään pirstaleisesti.
- Jokainen siirtymä ja katkos lisää riskiä syrjäytymiseen
- Jälkihuollosta pois siirtymään ei ole vielä kehitetty toimivia malleja ja yhteistyörakenteita.
- Nuorille, jotka myös aikuisiällä tarvitsevat tukea, tulisi rakentaa riittävä tuki suhteessa peruspalveluihin mm. aikuissosiaalityöhön, perusterveydenhuoltoon ja nuorisotyöhön.

10.4.2024

SOILA-koordinaatio

**Euroopan unionin
osarahoittama**

18

Mitä tiedämme jälkihuollossa olevista nuorista ja aiemmasta kehittämistyöstä?

Susanna Kalliola, erityisasiantuntija, SOILA-koordinaatio, THL ja
Tanja Hirschovits-Gerz, hankepäällikkö, SOILA-koordinaatio,
THL

Lastensuojelun jälkihuolto – subjektiivinen oikeus mihin?

Nuoret ovat monesti takamatkalla ja kirivät ikätovereitaan kiinni aikuistumisen tuen avulla

Sisällöt yksilöllisiä, sovitaan nuoren tarpeen mukaan

- Suhdeperustainen tuki: oma vastuutyöntekijä ja tarvittaessa oma ohjaaja.
- Taloudellista tukea pärjäämiseen
- Vipuvoimaa itsenäiseen aikuisen elämään: opinnot, työ- ja perhe-elämä siirtymiseen sekä palveluihin pääsyyn?

Mistä muodostuu hinta?

Mistä säästetään, kun lasketaan ikärajaa?

Miten subjektiivinen oikeus ja palvelun tarpeen arvioon perustuva tuki eroavat toisistaan?

Kuka arvioi? Millä kriteereillä? Mitä muita etuuksia oikeudet mahdollistavat?

10.4.2024

SOILA-koordinaatio

20

Mitä tiedämme jälkihuollon nuorista?

Yhdessä aikuisuuteen - Elämässä Eteenpäin -hankkeen kuntaselvityksen (2022) mukaan lastensuojelun jälkihuollossa olevista aikuistuvista nuorista

- 50 % itsenäisesti asuvia ja 2,5 % asunnottomia
- 50 % opiskelevia
- 39 % NEET-nuoria
- Jälkihuollossa olevilla nuorilla oli ikätovereita useammin omia lapsia

Helsingin oman tietopohjan mukaan (v.2022)

- 31 % nuorista ei ollut päivisin mielekästä toimintaa.
- 15% arvioitiin olevan arkea haittaavan päihteiden käyttöä
- 26% mielenterveyttä koskevia haasteita

Kohti laadukasta aikuistumisen tukea Yhdessä aikuisuuteen - Elämässä eteenpäin -hankkeen loppuraportti

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/146536/RAP2023_005%20web%20tk.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Sosiaalihuollon asiakkaat

* Lastensuojelunlain
27§ mukaiset
asiakkaat

Aineistoa on käsitelty THL:ssä tietojen laadun ja käytettävyyden parantamiseksi.

Kanta

Hyödyntää vain Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon tallennettuja tietoja

Vain tiedot asiakkuuksista, jotka palvelunjärjestäjä ja THL arvioinut edustaviksi

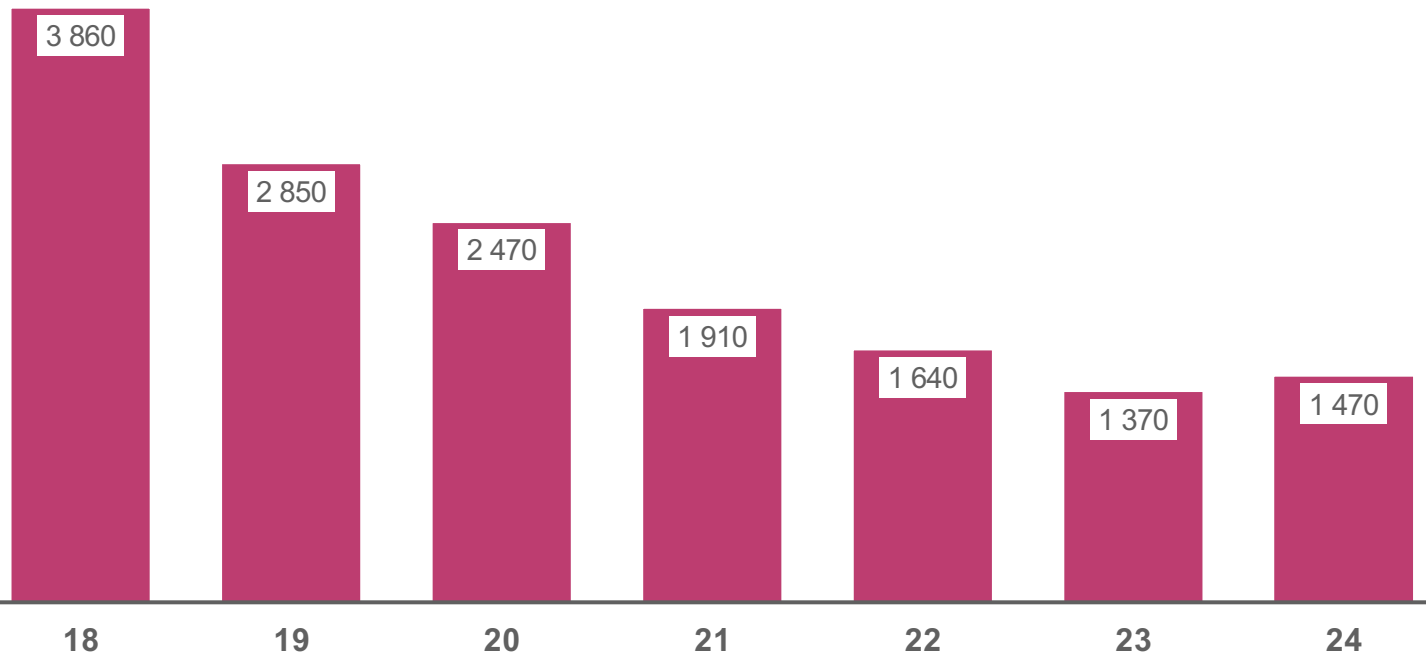
Lähde:

Sosiaalihuollon asiakkaat. THL. 2024.

Lastensuojelun* 18–24v asiakkaat

Arvio ikäluokkakohtaisista asiakasmääristä

Arvio perustuu kattavien alueiden (49 kuntaa, joissa 26% 0-24-vuotiaista) tietoihin. Asiakasmäärät heinä-syyskuu 2023

Mf

10.4.2024

SOILA-koordinaatio

Sosiaalihuollon
seurantarekisteri
thl.fi/sosiaalihuollonseurantarekisteri

22

Jokainen nuori tarvitsee aikuistumiseen tukea

1

Kaikki nuoret aikuiset

- Palvelut kaikille ikäryhmän nuorille

2

Riskitilanteessa olevat nuoret

- +Palvelut kaikille ikäryhmän nuorille
- + kohdennettu tuki

3

Vahvaa tukea tarvitsevat nuoret

- +Palvelut kaikille ikäryhmän nuorille
- +kohdennettu tuki
- +Monialainen, intensiivinen ja koordinoitu tuki

Aikuistumisen
pitkäjänteinen
tuki ja palvelut
nuoren
muuttuvien
tarpeiden
mukaan.

Jälkihuollon ekosysteemi aikuistumisen tukena

- Auttamisjärjestelmien tunnistettava nuorten erilaiset tarpeet ja organisoiduttava ekosysteemeiksi nuorten auttamiseksi
  - Sosiaalisten innovaatioiden ekosysteemillä tarkoitetaan toimijoiden ja resurssien muodostamaa kokonaisuutta, joka rakentuu vuorovaikutukselle, yhteisille tavoitteille ja vertaisoppimiselle
  - = paljon kyvykkyyttä asiakkaiden hyväksi
  - Jälkihuoltoon kehitetty erilaisia toimintamalleja
    - Innokylästä poimittu (n=9), heikoimmaksi sosiaalisen innovaation piirteeksi osoittautui mallin kiinnittyminen ekosysteemiin.
  - Ketkä kaikki kuuluvat ekosysteemiin?
  - Tunnistavatko kaikki itsensä siitä?
  - Onko nuorella pääsy ekosysteemiin?
  - Onko ekosysteemi luottamuksen arvoinen?
- Sosiaaliset innovaatiot lastensuojelussa -kirja -kirjan eritys-piirteet ovat https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/148603/URN_ISBN_978-952-408-260-0.pdf?sequence=1&isAllowed=y ?

Lastensuojelun jälkihuolto ja kotoutumisen tuki. Palveluekosysteemi – kohti monialaista aikuistumisen tukea

Miksi uudistaa jälkihuoltoa ?

- Jotta kukaan nuori ei jäisi yksin
- Jotta palvelujen yhdenvertaisuus toteutuisi
- Jotta nuoret olisivat yhdenvertaisessa asemassa riippumatta siitä, ovatko he opiskelemassa, työssä, varusmiespalveluksessa tai näiden ulkopuolella.
- Jotta resurssit jakautuisivat oikeudenmukaisesti
- Jotta tuki ja palvelut muodostaisivat vahvan jatkumon nuorelle, erityisesti erilaisissa siirtymätilanteissa.
- Jotta palveluintegraatio olisi vahvaa – varsinkin silloin kun kyse monialaisten palveluiden saamisesta
- Jotta matalan kynnyksen tukea ja palvelua olisi ja nuori pystyisi niihin tarttumaan

Millaisia näkemyksiä tämän tilaisuuden osallistujilla on jälkihuollon muutostuulista?

Mirja Määttä, erikoistutkija, SOILA-koordinaatio, THL

Lastensuojelun jälkihuollon ikärajaa laskettiin 25 ikävuodesta 23 ikävuoteen. Millaisia kielteisiä vaikutuksia arvioit muutoksella olevan? (N=56)

Vastaukset voidaan jaotella

- vaikutukset nuorille
- vaikutukset jälkihuollolle / sosiaalityölle / palveluille
- sekä vaikutukset yhteiskuntaan

Ikärajan laskun kielteisiä seurauksia nuorille

- Nuoret eivät saa riittävästi tukea – luisuvat pois palveluista
- Nuoret pettyvät yhteiskuntaan – lupauksista ja suunnitelmista ei pidetty kiinni
- Nuorten epävarmuus, turvattomuus ja yksi jäämisen tunne lisääntyvät
- Taloudellinen tuki vähenee - opinnot, terapia, harrastukset...
- Opiskelut katkeavat / eivät ala (opintolainavelvollisuus)
- Rikollisuus ja päihteidenkäyttö mahdollisesti lisääntyvät
- Perheet kuormittuvat
- Nuoret eivät saa vanhemmuuteensa tukea

Vastauksia

- Joidenkin jh-nuorten osalta on ollut iso työ saada heidät luottamaan yhteiskuntaan ja viranomaisiin. Tämä ratkaisu "todistaa" heille, ettei kannattanut luottaa ja joltain menee varmasti usko yhteiskuntaan / viranomaisiin.
- Heikentää jälkihuollossa olevien nuorten kykyä/halukkuutta kouluttautua. Jo alkanut toisen tai kolmannen asteen koulu uhkaa jäädä kesken opintolainapakon vuoksi. Opintolainapakon vuoksi velkaantumisen lisäänty.

Ikärajan laskun kielteisiä vaikutuksia jälkihuollolle / sosiaalityölle / nuorten palveluille

- Muutos liian nopea – jälkihuoltonuorten tukiprosessit jäävät kesken
- Aikuissosiaalityö ei pysty vastaamaan nuorten tarpeisiin yhtä vahvasti kuin jälkihuolto
- Työntekijöiden vaihtuminen katkoo tukisuhteita
- Alueilla on eri ratkaisuja ikärajasta, se eriarvoistaa nuoria

10.4.2024

Jälkihuollon työote on kiinnipitävämpää kuin esimerkiksi aikuissosiaalityön.

Jatkuvat työntekijävaihdokset eivät ole hyväksi eivätkä luota nuorelle turvallista ympäristöä hakea/saada apua.

SOILA-koordinaatio

34

Ikärajan laskun kielteisiä vaikutuksia yhteiskunnalle

- Nuorten syrjäytymisen riskit kasvavat – lasku yhteiskunnalle
- Jälkihuollon kustannukset siirtyvät muualle
- Muut palvelut kuormittuvat
- Mikäli prosessit nuoren elämässä jäävät kesken, lasku yhteiskunnalle voi olla suurempi kuin mitä rahaa olisi mennyt jälkihuollon palveluihin seuraavan kahden vuoden aikana.
- En usko ,että edes kustannussäästöt yhteiskunnallisesti ovat totta - päin vastoin ennustan, että kustannukset kasvavat sen myötä, että nuorten huonovointisuus kumuloituu.

2) Lastensuojelun jälkihuollon ikärajaa laskettiin 25 ikävuodesta 23 ikävuoteen. Millaisia myönteisiä vaikutuksia arvioit muutoksella olevan?

(N=52, joista 13 esitti kielteisiä vaikutuksia)

Myönteisiä vaikutuksia jälkihuollon ikärajan laskemisesta

Nuorelle	Ehkä sitoutuvat aiemmin ja tiiviimmin tukeen Ottavat omaa vastuuta aiemmin
Jälkihuollolle / sosiaalityölle / palveluille	Jälkihuollon asiakasmäärät inhimillistyvät Tehostaa ja tiivistää työskentelyä Asiakasprosessin kehittäminen ja seuranta ehkä edistyvät
Yhteiskunnalle	Jälkihuollon varoja säästyy Saadaanko tällä tavalla huomiota varhaisempaan tukeen

Vastauksia

- Organisaatioiden pohdittava jälkihuollon merkitystä, resursseja ja koko asiakas-prosessia tarkemmin.
- Hyvin pärjäävien nuorten kohdalla tuen loppumisesta tai siirtymisestä toiseen yksikköön ei ole haittaa ja verovaroja säästyy. Ehkä jonkun kohdalla hyötyä voi tulla myös siitä, että nuori joutuu ottamaan enemmän vastuuta asioistaan.
- Lakimuutos pakottaa tarkastelemaan työn tehokkuutta ja vaikuttavuutta jälkihuollossa. Osaltaan lakimuutos myös edelleen hälventää rajaa jälkihuoltonuoren ja muiden ikätovereiden välillä, ohjaa kaikki sosiaali- ja terveystalveluiden osalta samalle viivalle.

Ikärajan laskettua, mikä on tärkeintä, mistä jälkihuollon palveluissa on pidettävä kiinni? (N=49)

Psykososiaalinen tuki

Kokonaisvaltainen, tiivis, yksilöllisiin tarpeisiin vastaava tuki
Pysyvä työntekijä, säännölliset tapaamiset
Rinnalla kulkeminen

Palvelujen varmistaminen

Sosiaali/palveluohjaus
Nuori tietää, mistä saa tukea ja apua tarvittaessa

Siirtymien sujuvoittaminen

Eri nivelvaiheissa saattaen vaihtaminen
Koulutukseen, työhön, kuntoutukseen - itsenäiseen aikuisuuteen saattaminen

Taloudellinen tukeminen

Koulutus, asuminen, harrastaminen, tukihenkilö, terapia

Ammattilaisten työnteon puitteet

Kohtuulliset asiakasmäärät
Päätösvalta
Yhtenevä valtakunnallinen ohjaus

Lastensuojelun innovaatio tai hyvä käytäntö (N=22)

- Nuorten vertaissuhteiden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen (kahvila-, taide- ja asiakasraatitoiminta --- vaikuttamistoiminta)
- Kokemusasiantuntijatoiminta
- Monialaisten yhteistyökäytäntöjen kehittäminen esim. koulun / neuvolan kanssa
- Lastensuojelun pysyvyys ja luottamukselliset asiakassuhteet
  - Alkuarviointi, saavutettavana oleminen, työparityöskentely, suunnitelmalliset siirtymät
- Mainittuja menetelmiä, toimintamalleja:
  - Nuorten minne, Mäyrä-salapoliiisitoiminta, Meidän sakki, Icehearts, Voikukkia

TAUKO

KLO 14.00-14.10

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos

10.4.2024

Klo

14.10–14.25

Elämäni jälkihuollon ikärajan muuttuessa -
muuttuvien rakenteiden vaikutus yksilön
näkökulmasta. Kokemustaustaiset
asiantuntijat dialogissa.

SOILA-koordinaatio, kehittäjäryhmä,
Pesäpuu ry

14.20–15.00
Lastensuojelun
jälkihuolto
muutostuulissa –
kuinka turvata laadukas
tuki ja palvelut
nuorille?

10.4.2024

Teemadialogi: miten voimme
pehmentää jälkihuollosta muihin
tuen muotoihin siirtymää?

- Terhi Laine, johtaja, Diakonissalaitos
- Sonja Soini, johtava sosiaalityöntekijä, Länsi-uudenmaan hyvinvointialue, itäinen tiimi
- Kokemustaustainen asiantuntija, vanhempi
- Kokemustaustainen asiantuntija, nuori

Ratkaisuehdotuksista käytäntöön Entä jos jälkihuollosta siirtymä toteutuisi pehmeästi

Työskentelyä Mentillä

Klo 15.00-15.20

10.4.2024

SOILA, Sosiaaliset innovaatiot lastensuojelussa –koordinaatiohanke koordinoi Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen ohjelmaa (ESR+ 5.1).

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

ELYt myöntävät rahoitusta aluehankkeilla rakennerahastoalueittain www.rakennerahastot.fi

Yhteensä 30 milj. € vuosille 2021-2027.

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Vastaa lastensuojelun uudistamisesta ja lainsäädännön valmistelusta

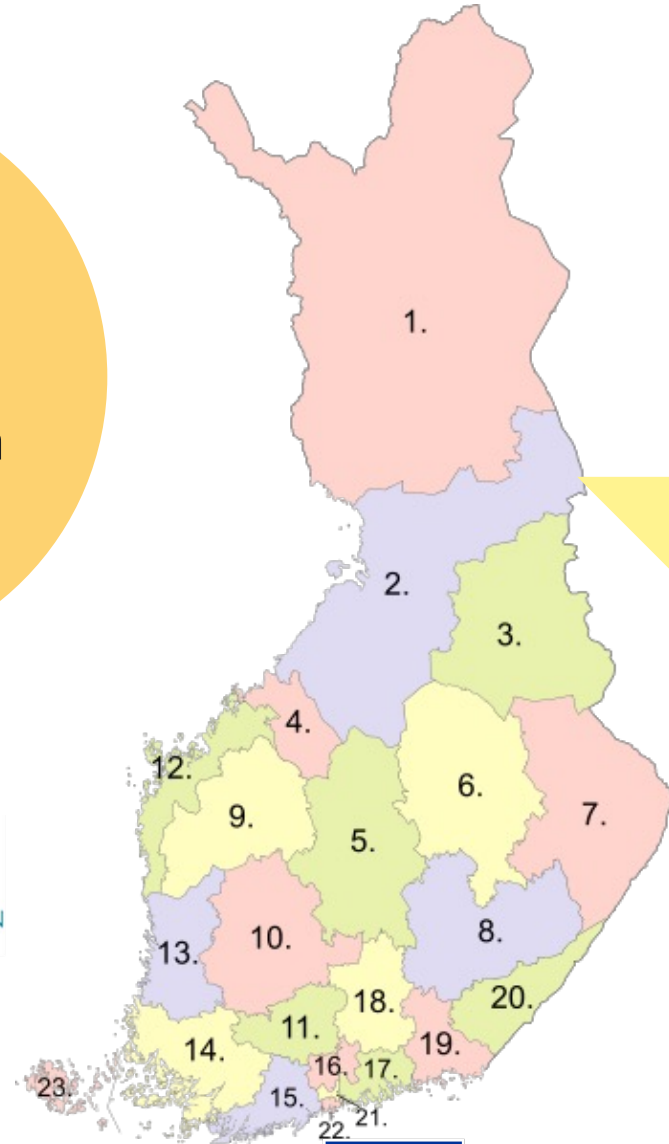
SOILA-koordinaatio tukee ohjelmakauden toteutumista

10.4.2024

SOILA-koordinaatio

Hankkeet toteutuvat hyvinvointialueilla

Euroopan unionin osarahoittama

45

SOILA-koordinaation avoimet tilaisuudet

Teemafoorumit

- Mitä tulevaisuuden lastensuojelun avohuollon tukitoimien tulisi olla? 23.4.2024
- Lastensuojelun ja vanhemmuuden tuki KV tilaisuus 30.5.2024
- 4.6.2024 Innovaatiot ja ekosysteemityö

Muita tilaisuuksia

- Lastensuojelupäivät 10/2024
- Sosiaalisten innovaatioiden päivä 7.11.2024
- Monitieteiset lastensuojelupäivät 26-27.11.2024.

SOILA
lastensuojelun
uudistamiseksi

SOILA-koordinaation tuki hankkeille ja valmistelijoille 2024

- 16.4.2024 Käynnistyvien hankkeiden aloitustilaisuus!
- 14.5.2024 Innovaatiotakomo hankkeita suunnitteleville
- HAKUINFO 28.5.2024
- 4.6.2024 Innovaatiot ja ekosysteemityö
- Hankesuunnitteluvalmennus 8-9/2024

RAHOITUSHAKU

29.4.2024-

16.9.2024 Hanketuen kokonaisuus ja yhteinen oppimisverkosto koko hankkeiden elinkaaren ajaksi

Howspace
-alusta
käytössä

SOILA- koordinaation yhteystiedot

- Tanja Hirschovits-Gerz,
hankepäällikkö, THL
- Helena Inkinen,
kehittämispäällikkö, Pesäpuu ry
- Petri Paju, Koordinaattori,
Lastensuojelun keskusliitto

10.4.2024

thl.fi/soila

SOILAssa työskentelee 10
henkilön asiantuntijatyöryhmä.
Kaikkien SOILAlaisten
yhteystiedot ja
asiantuntijakuvaukset löydät
[verkkosivuiltamme](#)

SOILA-koordinaation ja Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen - kokonaisuuden tuloksena ja vaikutuksena

Lastensuojelutyö uudistuu.

Laadukkaista sosiaalisia innovaatioita kehitetään, otetaan käyttöön, levitetään ja juurrutetaan paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti.

Nuorten ja läheisten **osallisuus vahvistuu** ja palvelut muotoutuvat nuorilähtöisemmiksi.

Raportoitua tietoa lastensuojelun **innovatiivisesta hanketoiminnasta** on viety lastensuojelun kokonaisuudistuksen edistämiseksi.

Monialainen yhteistoiminta ja **verkostoiva yhteistyö vahvistuvat.**

10.4.2024

SOILA-koordinaatio

Euroopan unionin osarahoittama